

Crisi del Golf

Israel en l'ull de l'huracà

La crisi del Golf podria estar en un tombant decisiu. Els saudites afirmen que l'Iraq, si es retira, podria conservar una part del territori de Kuwait. A Hussein se li apareix Mahoma en somnis i li diu que té mal apuntats els míssils. El parlament de Bagdad posa en llibertat ostatges.

Mentrestant, però, la tensió creix a Jerusalem. La ciutat santa de tres cultures viu amb angoixa la que ja es coneix com la *intifada dels ganivets*, la venjança àrab per la massacre jueva a l'esplanada de les mesquites. La crisi, motivada sens dubte per la pressió ambiental desencadenada amb la invasió de Kuwait, arriba en un moment clau. L'arribada dels nous emigrants jueus soviètics posa en qüestió el futur d'aquesta terra. Israel els rep amb esperança perquè representen el seu futur demogràfic, ara que es veuen immersos en l'enorme huracà que sacseja el Pròxim Orient.

L'aeroport Ben Gurion fa olor a Hemerietivo, l'immens aeròdrom moscovita. Dia sí i dia també jueus soviètics arriben a Israel. Els cartells de l'aeroport ja han incorporat textos en ciríl·lic, a sota dels textos en hebreu i anglès i per davant del text àrab. Algunes carreteres, inclús, han vist aparèixer el ciríl·lic a les seues plaques. Un diari en rus publicat a Jerusalem ha augmentat de manera vertiginosa la seua tirada.

Es calcula que n'hi arriben 25.000 cada mes. La majoria d'ells amb prou feines si han après a respondre "todà rabà" (moltes gràcies) als crits i somriures d'alegria amb què son rebuts. "Shalom", sí que saben dir-ho, però poc més. Els jueus soviètics són molt poc religiosos —no arriba a un 10 per cent els que se'n consideren. I l'hebreu no l'han usat mai, sinó el jiddix. I encara els que l'han usat. Ben sovint els nouvinguts només parlen rus o ucraïnès. La primera feina, per això, consisteix a acudir a classes. Han de saber-ho tot sobre un nou país, sobre un nou sistema de vida, sobre uns nous costums. A alguns se'ls veu arribar als assentaments embolcallats amb abrics de pell, amb els barrets russos al cap i traginant dues o tres maletes on ho porten tot. El seu contrast amb les cases

blanques i el paisatge mediterrani és total.

Els israelians han acollit amb entusiasme aquesta migració. Esperen que n'arribaran mig milió (a l'URSS n'hi ha entre un milió i mig i dos milions de jueus). Anatoli Txaranski, el més cèlebre dels *refusniks*, diu que aquest "és l'èxode de jueus més important des de l'expulsió d'Espanya el 1492". Shamir ho concreta políticament. En unes declaracions que van produir un sonat escàndol, el passat gener quan a penes s'insinuava aquesta onada immigratòria, el primer ministre israelià digué que "una gran emigració necessita un gran Israel". És a dir, això no ho digué així de clar, l'annexió de Gaza i Cisjordània, Judea i Samaria segons el seu vocabulari. Per al món àrab aquesta és la gran amenaça.

La més gran bomba col·locada sota el tron jueu no són els escamots palestins, ni les pedres de la *intifada*. Hi ha un mecanisme de rellotgeria, implacable, que és la qüestió demogràfica. Ara mateix a Israel hi ha 3'7 milions de jueus i 800.000 palestins. I als territoris ocupats hi ha 1'7 milions de palestins. En total 3'7 contra 2'5. Les projeccions demogràfiques, però, avisen que al 2000 els jueus només seran el 57 per cent de la població conjunta d'Israel i els territoris ocupats. I calculen que a partir del 2010 els israelians seran minoritaris davant la població palestina.

A Israel, a més, l'emigració per motius ideològics, religiosos, polítics, ha disminuït considerablement. S'han assajat alguns projectes, com l'arribada dels jueus d'Etiòpia, jueus negres que han tingut i tenen moltes dificultats perquè els ortodoxos no els reconeixen com a veritables creients. Però els jueus etiòps eren pocs. Els jueus soviètics, en canvi, donen l'oportunitat de trencar les prospeccions demogràfiques. Si n'arribaren 500.000 ara, l'any 2000 els jueus serien majoritaris al 61 per cent. Si conseqüi-

ren arribar a un milió d'emigrants (cosa que ningú no creu) ho serien al 64 per cent.

L'aposta, en aquest sentit, és clara i lògica. Però hi ha alguns problemes.

El primer de tots, el dels palestins. Molts dels jueus soviètics, així que arriben a l'aeroport, són assetjats pels fonamentalistes jueus. La seua consigna no és una altra que poblar els territoris ocupats, contravenint les disposicions internacionals i provocant un malestar gens dissimulat a Washington i una clara angoixa a les capitals àrabs. Molts hi accedeixen sense saber ben bé on van. Perquè de fet el que volen és escapar de l'URSS. Els jueus, a la Unió Soviètica, sempre s'han sentit estranys. Malgrat l'intent de consolidar un estat jueu, (el Birobidjan, actualment una regió autònoma jueva dins Rússia) la realitat és que els fills de David han preferit sempre viure en les ciutats barrejats amb els altres soviètics. Episòdicament les mostres d'antisemitisme han reeixit, malgrat la constància de les autoritats soviètiques a negar-les. El famós *complot de les bates blanques* va servir per a eliminar els més destacats metges jueus, sota el pretext que intentaren assassinar Jdanov i part de la cúpula militar moscovita. El Comitè Jueu Antifeixista, creat per Stalin durant la guerra, durà tant com durà aquesta, res més. Immediatament fou dissolt i els seus membres perseguits. En fi, durant anys l'única imatge que arribava a Occident de l'oposició dins l'URSS era la dels jueus buscant un visat per emigrar a Israel o els Estats Units. Ara que la porta ha estat oberta, a més, ha coincidit amb un alarant augment de l'anti-semitisme. A Rússia, Pàmiat i altres organitzacions afins ataquen els jueus amb qualsevol excusa. A Bielorrússia i Ucraïna la situació es reproduïx. I si Lituània s'ha convertit en una illa de calma per als jueus, en canvi a Polònia, Romania o Hongria manifesta-

Àrabs pregant.

cions i actuacions antijueves, abans impensables, han estat denunciades els últims mesos.

Davant tot això molts s'estimen més emigrar, però, i aquest és el nou problema, l'emigració als Estats Units ja no és fàcil. No queda un altre camí que Israel. Fet que provoca, al seu torn, problemes a Israel.

Perquè segons la llei rabínica, la Halakha, el 40 % dels jueus soviètics que

arriben a Israel no són autèntics jueus. Però és que, a més, els jueus que hi arriben des de Moscou, Minsk, Leningrado i Kiev busquen sobretot seguretat (el que Israel no pot oferir), són majoritàriament joves i el seu nivell de preocupació política i religiosa és gairebé nul —cosa que preocupa molt en un país on una cosa i l'altra són poc menys que indispensables.

Els Estats Units i l'URSS mentrestant

han fet de Ponç Pilat. S'han rentat les mans. Ningú pot oposar-se al dret d'aquests jueus a emigrar de l'URSS. Però ¿si aquest dret trepitja el dels palestins? Els jueus soviètics arriben a un país difícil, mogut cada vegada més pel fanatisme religiós d'un signe i de l'altre. El panorama polític que trobaran no és engrescador. Però ells són l'esperança hebrea.

Vicent Partal